РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 5-го жовтня 1916. Ч. 120. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, October 5, 1916. No. 120.

ЗАВЗЯТА БИТВА НА ЗАХІД ВІД ЛУЦКА.

Протинаступ союзних війск на Волини і в Галичині.

В дотеперішних битвах стратила Румунія трету часть своєі сили.

РУМУНСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕПРАВИЛИ СЯ ЧЕРЕЗ ДУНАЙ.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ВЕЛИКА БИТВА ПО ОБОХ СТОРОНАХ ГОСТИНЦЯ БРОДИ-ЗОЛОЧІВ І ШЛЯХУ БРОДИ-КРАСНЕ. — 2.330 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 2. жовтня. — **Новий наступ російських війск на полудне від Бродів здержаний. Москалі кинули до наступу знова велику масу війск, не осягнувши жадних успіхів. Втрати російських війск тяжкі. Союзні війска полонили 2.330 Москалів і здобули 11 машинових крісів.**

До найбільше завзятої битви прийшло по обох сторонах гостинця Броди-Золочів і зелізничого шляху Броди-Красне.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА:** На захід від Луцка чинність артилерії змагаєть ся. Коло Войтина прийшло до боротьби на баґнети.

„**На полудне від Бродів, по обох сторонах гостинця, який веде з Бродів до Золочева, союзні війска під командою ґен. Меліора перевели протинаступ і відзискали всі становища, утрачені підчас битви в суботу. Рівночасно перевели союзні війска протинаступ по обох сторонах зелізничого шляху Броди-Красне, беручи 200 Москалів в полон. Разом полонено у вчерашній битві 24 російських офіцирів і 2.306 салдатів та здобуто 11 машинових крісів.**

„**АРМІЯ АРХ. КАРЛА:** Турецькі війска, які стоять на фронті між Золотою Липою і Нараївкою, по завзятій боротьбі на баґнети відбили напад Москалів. Лише на північ від Потутор Москалі посунули ся о нецілих 100 метрів наперед".

БИТВИ НАД НАРАЇВКОЮ І ЗОЛОТОЮ ЛИПОЮ.

ПЕТРОГРАД, 2. жовтня. — **Австрійці переводять сильні протинаступи, щоби відзискати утрачені становища підчас нової офензиви російських війск в напрямі Львова. Напади Австрійців відбито і взято 1.600 в полон.**

Урядовий рапорт російського ґенерального штабу доносить:

„**В околиці Нараївки і на згірю на правім березі Золотої Липи завзятий бій триває без перестанку дальше. Неприятель розпочав протинаступ, який зістав зломаний огнем наших війск. Австрійці потерпіли тяжкі втрати і полишили в наших руках 1.600 полонених. Між полоненими находять ся також німецькі і турецькі жовніри.**

„Над рікою Бистрицею, в околиці Богородчан, наші патрулі побили передні сторожі неприятеля, беручи трохи жовнірів в полон. **Загальне число полонених військами армії ґен. Лечицького за час від 19. до 28. вересня виносить 13 офіцирів і 2.596 жовнірів.** Се число містить в собі також полонених у битвах в Карпатах. Воєнна добича за тих 10 днів складаєть ся з 4 гармав, 13 машинових крісів, 2 метавок, одного моздіра, 75 ґранатів, кілька тисяч карабінів і великої скількости патронів".

ВЕЛИЧЕЗНІ ВТРАТИ МОСКАЛІВ НА ВОЛИНИ. — ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ ЗРОСЛО НА 2.619.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — **На захід від Луцка російські війска перевели наступ, котрий, як се можна заключати після сили, мав бути рішаючий. Команданти союзних війск на Волини були вже заздалеґідь на те приготовлені. Тому і втрати російських війск, які густою лавою наступали на німецькі становища, були дуже страшні.**

По обох сторонах шляху Броди-Красне і в околиці Зборова війска Бем-Ермолія осягнули нові користи. Число полонених Москалів зросло на 2.619, а число здобутих машинових крісів на 13.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА:** На захід від Луцка російські війска перевели несподіваний наступ проти війск ґен. Шміда, Марвіца і Терстянського, який розпочали були сильним бомбардованєм наших становиц.

„О год. 9-тій рано розпочав ся властивий напад російської піхоти. Щораз то нові маси війска йшли до атаку, не оглядаючи ся на величезні втрати. **Деякі російські корпуси переводили 12 нападів, а два корпуси ґвардійних війск навіть по 15 нападів. Четвертий сибірський корпус, який перед кілька днями був знищений в битві коло Коритниці, зовсім зник з боєвої лінії.**

„**Всі напади неприятеля зістали зломані, причім російські війска потерпіли дуже тяжкі, досі небувалі втрати.** Коли Москалям удало ся хвилево заняти в деяких місцях передні рови, то відти їх при помочи протинападів сейчас проґонили, як на примір: на північ від Затурець.

„**Російська артилерія часто острілювала становища своїх власних війск, щоби їх змусити до атаку. Таксамо російська артилерія стріляла на свою піхоту, коли вона уступала назад, щоби здержати її дальший відворот і приневолити до нових нападів. Також стверджено, що неприятельські відділи, яким удало ся в деяких місцях хвилево заняти наші передні становища, мордували наших ранених жовнірів, котрі остали ся на побоєвищи.**

„Втрати наших війск є розмірно незначні.

„**На північ від Граберки, на полудне від зелізничого шляху Броди-Красне, союзні війска перевели новий протинаступ, відносячи нові успіхи. Число полонених зросло на 41 офіцирів і 2.578 салдатів. Воєнна добича складаєть ся з 13 машинових крісів".**

ТУРКИ ПОЛОНИЛИ НАД НАРАЇВКОЮ 500 МОСКАЛІВ.

ЦАРГОРОД, 3. жовтня. — Турецький ґенеральний штаб доносить:

„В Галичині над Нараївкою російські війска відновили в неділю напади на становища наших війск. Наші війска відбили всі напади і протягом дводневної битви полонили 5 російських офіцирів і 500 салдатів".

МОСКАЛІ ВЗЯЛИ ЗА ТРИ ДНІ 5.000 В ПОЛОН.

ПЕТРОГРАД, 3. жовтня. — Останні вісти з поля війни доносять, що німецькі союзники розпочали в ріжних місцях боєвої лінії сильні наступи. Найсильніші протинаступи перевели неприятельські війска коло Двинска, на захід від Луцка, на полудневий захід від Тернополя і на схід від Галича. **На Волини відбуваєть ся дуже завзята боротьба.**

Рапорт російського ґенерального штабу доносить:

„В околиці Ново-Александровска (в околиці Двинска) німецькі війска по попереднім сильнім бомбардованю перевели о год. 6-тій вечером наступ на наші становища. Сильний огонь наших гармат і машинових крісів приневолив неприятеля уступити назад до своїх окопів.

„**На боєвім фронті Затурці-Воля Садовська-Шельвів (на захід від Луцка) відбуваєть ся тяжка битва. В кількох місцях удало ся нашим війскам заняти перші ряди ворожих окопів. Неприятель ставить дуже завзятий опір.**

„Над рікою Ценівкою (на схід від Бережан) і на горбках здовж правого берега Золотої Липи (на північний схід від Галича) завзяті бої тривають без перестанку дальше. Над Ценівкою неприятель, одержавши значні скріпленя, розпочав протинаступ. Наші війска здержали його, завдаючи неприятелеви тяжкі втрати. **В тій битві полонили вчера наші війска около 1.000 жовнірів. Загальне число полонених підчас битв в суботу, неділю і понеділок виносить 5.000, між тими 8 німецьких офіцирів і 600 німецьких жовнірів".**

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

Чотиримісячний наступ російських війск вплинув лише на Волини і в Галичині на зміну боєвої лінії. На півночи, почавши від Балтійського моря аж до Припети, боєва лінія не улягла жадній зміні.

Команда німецько-австрійських війск спочиває в руках **баварського князя Лєопольда** і австрійського наслідника престола, **арх. Карла Франца Йосифа.** Князь Лєопольд є головним командантом боєвої лінії, яка тягнеть ся від Балтійського моря аж до Зборова. Арх. Карло має головну команду над арміями від Зборова до Карпат і здовж Карпат до границї Румунії.

Російський фронт є поділений між двох командантів: **ґен. Рузского** (від Балтійського моря до Припети) **і ґен. Брусілова** (від Припети до границї Румунії).

З малими виїмками (битви коло Барановичі і Двинска) всі сегорічні воєнні операції відбували ся на Волини, у східній Галичині і на Буковині.

На Волини боєва лінія тягнеть ся здовж ріки Стохода, відтак на захід від Луцка аж до галицької границї коло ріки Стира. На Волини боєва лінія пересунула ся о **70 кільоментрів на захід.**

В Галичині йде боєва лінія здовж Стиру (на захід від Бродів), відтак йде через Пеняки, Ґарбузів і Олїів до Зборова. Відси йде на схід від Поморян і Бережан (здовж річки Ценівки), відтак тягнеть ся правим берегом Золотої Липи до Днїстра на схід від Галича.

На полудне від Днїстра боєва лінія йде від Єзуполя здовж Золотої Бистриці до Карпат. Боєва лінія в Карпатах, галицьких і буковинських, тягнеть ся майже границею Угорщини.

Найменьший успіх віднесли російські війска на схід від Бержан. Тут первісна боєва лінія пересунула ся знад Стрипи над Золоту Липу, то є **всего 30 кільометрів.** Найбільший успіх осягнули Москалі на Буковині, посуваючи ся о **130 кільометрів наперед.**

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

РУМУНІЯ ВТРАТИЛА ВЖЕ ТРЕТУ ЧАСТЬ СВОЄЇ ВОЄННОЇ СИЛИ.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — Воєнні круги підносять незвичайно велику вагу останної побіди союзних війск на полудне від Германштаду. Після занятя Добруджі війсками Макензена здобутє просмика Червоної Вежі має у воєнних операціях проти Румунії велике стратеґічне значінє і вплив на розвій дальшої воєнної акції. **Після оцінки воєнних знавців Румунія стратила в дотеперішних битвах майже трету часть своєї воєнної сили. Загальні втрати Румунії оцінюють на 150.000 людий, між тими поверх 40.000 полонених.**

РУМУНСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕПРАВИЛИ СЯ ЧЕРЕЗ ДУНАЙ.

БУКАРЕШТ, 2. жовтня. — Румунський рапорт доносить:

„На північнім і північно-західнім фронті (в Семигороді) битва відбуваєть ся дальше. В горах Ґерґі полонили ми 11 офіцирів і 500 жовнірів та здобули 4 машинові кріси.

„**На полудневім фронті наші війска переправили ся через Дунай між Рущуком а Туртукаєм.**

„В Добруджі наші війска розпочали наступ і змусили до відвороту середину і праве крило неприятеля".

З РИМУ ДОНОСЯТЬ, ЩО МАКЕНЗЕН ОПОРОЖНИВ ТУРТУКАЙ І СИЛІСТРУ.

РИМ, 2. жовтня. — **Бездротна телеграма принесла вістку, що Макензен опорожнив здобуті румунські кріпости, Туртукай і Силістру. Румунська армія, яка переправила ся через Дунай, грозить армії Макензена окруженем і відтятєм відвороту.**

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗНИЩИЛИ МІСТ НА ДУНАЮ І ВІДТЯЛИ ВІДВОРОТ РУМУНСЬКІЙ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — Наступ союзних війск в Семигороді триває дальше. **Армія ґен. Фалькенгайна заняла становища на румунській території на полудне від просмика Червоної Вежі.**

Австрійські дунайські монітори знищили міст, яким переправила ся румунська армія через Дунай..

У битві в Добруджі полонено 100 румунських жовнірів.

Звіт німецького штабу звучить:

„**В СЕМИГОРОДІ:** На північ від Фоґараш німецькі й австрійсько-угорські патрулї стрітили сильні відділи румунського війска і уступили назад на свої головні становища.

„**Союзні війска після здобутя просмика Червоної Вежі заняли становища на полудне від просмика на румунській території. Протинаступи румунських війск відбито.**

„**НАД ДУНАЄМ: Австрійські монітори знищили понтоновий міст, яким румунські війска переправили ся через Дунай на болгарську територію коло Раговоі.**

„**В ДОБРУДЖІ:** Румунсько-російські війска перевели вчера напад на лінії Кобадін-Топрайзар-Тузля. Болгарські і турецькі війска відбили напад, беручи 100 румунських жовнірів в полон"...

РУМУНСЬКИЙ РАПОРТ.

БУКАРЕШТ, 3. жовтня. — Румунський ґенеральний штаб доносить:

„На північнім і західнім фронті битва триває дальше. В горах Ґерґі полонили наші війска 3 офіцирів і 300 жовнірів та здобули кілька возів з воєнними матеріялами.

„Підчас битви в просмиках Червоної Вежі полонили наші війска 300 жовнірів і здобули 5 машинових крісів. Наші війска переводять тепер протинаступ по обох сторонах ріки Алюти, щоби здержати дальший наступ неприятеля.

„В околиці Петрошені і Оршови наші війска відбили напад австрійських війск".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

БИТВА У ФРАНЦІЇ СТРАТИЛА НА СИЛІ.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„**АРМІЯ КН. АЛЬБРЕХТА:** В околиці Льомбардізе (в Бельґії), недалеко побережа, наші патрулі перевели напад і полонили 22 Французів.

„**АРМІЯ КН. РУПРЕХТА:** Над рікою Сомою відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії. На північ від Тієпваль наші війска взяли приступом кілька окопів, здобуваючи кілька машинових крісів. В околиці Ранкур французькі війска в кількох місцях вдерли ся в передні наші окопи, відки їх прогнано по короткій боротьбі на баґнети. На полудне від ріки Соми напади французьких війск ударемнено".

НЕЗНАЧНІ УСПІХИ.

ЛОНДОН, 3. жовтня. — З англійської головної кватири доносять:

„Протягом останних 24 годин наші війска полонили на північ від ріки Соми 51 німецьких жовнірів.

„Непогода утруднювала працю летунів. Один літак не повернув".

ПАРИЖ, 3. жовтня. — Французький ґенеральний штаб доносить:

„На північ від ріки Соми оживлена перестрілка артилерії. Напад німецьких війск коло Ранкур відбито. Наші війска полонили в тій битві 3 німецьких офіцирів і 120 жовнірів. На полудне від ріки крім перестрілки артилерії не зайшли жадні важнійші зміни".

АНҐЛІЯ ТРАТИТЬ ДЕННО НАД РІКОЮ СОМОЮ 3.800 ЛЮДИЙ.

ЛОНДОН, 30. вересня. — **Урядова ліста втрат виказує, що в місяци вересни анґлійська армія тратила денно пересічно 3.800 людий. Загальні втрати Анґлійців в місяцю вересни виносили 114.110, між тими 5.439 офіцирів.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодинокє число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилі.

Володимир Костецький з Джерзи Сіти дістав лист від своїх родичів, мешканців села Токи, пов. Збараж, Галичина. Лист був у дорозі 53 дни. Воєнний цензор у Петрограді значну частину сього листа витяв ножичками, а решту післав адресатови. З тої решти, побіч родинних справ, цензор перепустив отсі замітні слова: „Фіри нема де дістати, бо до шанців гонять. Жиємо в горю, біді і нужді — не то ми, але і цілий нарід християнський. У нас молодих хлопців позабирав (Москаль) до шанців через доктора (отже попросту: їх асентирували). Говорять, що до санітетів, а чи то правда?... Убрали їх в російський мундур. Прикро всім нам"...

Прикро і нам в Америці, що лютий ворог не тільки завоював частину нашого краю, але і наших молодців убрав силою в салдатську одіж і пігнав їх на свою службу — мордувати своїх власних братів.

В Ню Йорку забракло молока, бо доставці сього найважнійшого і найпотрібнійшого средства поживи застрайкували. Фармери прийшли до переконаня, що для них поплатнійше давати молоко свиням, ніж продавати його по дотеперішній ціні. З того виходить, що їх страйк є оправданий, бо годі приневолити чоловіка, щоби він працював на когось за дурно. Торговці молочними продуктами запевняють знова, що вони не можуть платити фармерам за молоко більше як доси, бо інакше самі побанкротують. За кварту звичайного молока (другої сорти) треба тепер платити в місті 10 центів, а фармери не дістають з того навіть половини. Доставці молока будуть тепер торгувати ся з торговцями, торговці з публикою, а тимчасом дрібні діти (за дорослих людий вже не говоримо!) можуть собі жити... чистою водою. Що того рода страйк є нелюдський і каригідний, сього не дасть ся заперечити, але кого тут карати?... „Гуманна" (людяна) собі наша Америка, нівроку, — нема що казати!

В Европі війна, а американські кури не хочуть нести яєць... З тої причини тузин курячих покладків коштує тепер 50 центів. Пізнійше — як запевняють знавці — тузин яєць коштувати-ме 75 центів, а ще пізнійше (в зимі) — **один долар!** З причини европейської війни і риба „застрайкувала", бо її ціна за короткий час більше ніж подвоїла ся. Бідний чоловік вже тепер не годен нічого докупити ся; а що то буде, як війна потриває справді кілька років?... Батьки американського народу повинні над тим здорово подумати і вже заздалегідь вишукати відповідного чоловіка, який буде опісля директором поживи, подібно як тепер є в Німеччині.

Президент Вілсон заявив у своїй суботнішній промові в Шедов Лон, що коли при надходячих виборах побідить републиканська партія, то Злучені Держави попадуть напевно у вир европейської війни. Ну, ну... На двоє баба ворожила... На случай, як би пророцтво п. Вілсона сповнило ся, ми будемо мати бодай ту потіху, що нашою амуніцією вистріляємо своїх „ворогів" самі, а не як доси — чужими руками...

УКРАЇНЦІ ПРО ПРОЄКТИ РОЗВЯЗАНЯ ПОЛЬСЬКОЇ СПРАВИ.

Статю під повисшим заголовком помістив шікаґовський „Дзєннік Звйонзкови", переповідаючи деякі виїмки зі статі львівського „Діла". Ся статя шікаґовської ґазети звучить:

Голоси про проєкти розвязаня польського питаня центральними державами, які появили ся в останних часах, викликали також відгомін в українській пресі. Орґан Українців „Діло" з 23. м. м. помістив характеристичні, згідні впрочім зі своїм засадничим становищем, уваги:

„Від якогось часу говорить ся у Львові богато про польське питанє і його розвязанє... Що властиво є на ділї? На се відповісти не можемо. І сумніваємо ся, чи поза кількома керуючими політиками державними взагалї хтонебудь знає точно, як в дійсности стоїть польська справа по сім боці фронту. А крім того війна ще не покінчена і неодна справа, котра комусь може видавати ся вже порішеною, може з кінцем війни зовсїм не так виглядати, як її собі тепер представляютьміродатні політики".

Зазначивши дальше, що впрочім всї творені тепер проєкти щодо укладу політичних відносин є „засадничо провізоричні" і що та тимчасовість мусить бути також цїхою проєктів щодо розвязаня польського питаня, „Діло" пише отсе:

„Без виїмки всї голоси австрійської і німецької преси про польську справу мають те спільне, що ставлять загадку. Вони позволяють оптимістам і песимістам надїяти ся богато річий, а рівночасно нічого не виясняють, окрім того, про що ми знали і без них, уже від давна, зі слів німецького канцлєра: що здобуті польські землї не будуть звернені Росії та що центральні держави проти своєї волї, змушені станути перед польським питанєм, розбирають його після своїх потреб.

„От і все, що ми знаємо. Крім того є відомо нам, що між Німеччиною й Австро-Угорщиною ведуть ся наради в польській справі, а по відїздї Бетман-Гольвеґа з Відня довідали єя ми з інспірованої мабуть статї в „Нає Фрає Пресе", що Польське Королївство не буде поділене між центральні держави. Більше нічого.

„Для Українців очевидно не може бути річию рівнодушною, чи, коли і в який спосіб буде розвязана польська справа. Однак теперішна стадія відносин, серед яких жиємо тепер з причини розвою воєнних випадків на українськім фронтї в Галичині, на Буковині і Волини, дуже мало надасть ся до сего, аби вже нинї голосно розважувати становище до цїлости польської справи. Впрочім рішаючим кругам становище Українців зглядом польської справи і без того є звіснє. На нинї воно вистарчить і буде відповідати невиясненому воєнному положеню, коли ограничимо ся щодо справи приналежности Східної Галичини зглядом евентуального польського політичного орґанїзму. Наше незахитане становище в сїй справі є добре звіснє, а що воно не є чуже також рішаючим кругам монархії, про се сьвідчить брошура угорського маґната Стефана Амброжого".

КОПТЯЧІ СЬВІТИЛА.

Тобольський епископ, Варнава, звернув ся до загалу духовенства з такими словами:

„Ми, кинувшись на вудку ворога спасеня, окружили ся і торговлями, і шинками, і забавами, і картами, і розпустою, і віддали ся богато иншим непохвальним ділам, забуваючи на те, що для села є лише три сьвітила: сьвященик, псаломщик і учитель, які осьвічують дорогу житя народу. А коли ті сьвітила коптять, то повстає темнота, а в темноті ворогови легко ловити. Ох, отці-пастирі, чи не пора проміняти фортепяни, ґрамофони і пиятику, які служать сему сьвітови, на діло благоугодне, правдиво пастирське. Тоді при божій помочи буде ще можна, спасаючи других, спасти й себе самого. Коли в парохіях буде заведена виборча система, тоді стане ясно, кого буде вибирати на пастирів нарід, нами-ж зіпсутий".

До річи треба пригадати і розкритє в часописях деяких темних сторін монастирського житя, яке за соловецькими стінами прийняло огидні форми.

Сї відкритя спричинили в своїм часї назначенє ревізії в Соловецькім монастири. Від того часу минуло вже два роки, а ревізори ще й доси не доїхали до сього монастиря.

В часописи „Архангельск", на примір, є змальована діяльність архимандрита Йоаникія і його товаришів.

„Сотки тисяч гроший і вино течуть тут безупинними потоками і зовсїм нищать перешкоди, які стоять в дорозі архимандритови Йоаникію Юсову.

„На мій вік вистарчить" — говорить архимандрит засдно, коли лише хто старасть ся переконувати марнотравника. „А коли не вистарчить, тоді монахи можуть розійти ся, котрий куди схоче, і ділу конець".

Такі річи, як надмірне уживанє монахами горячих напитків, архимандрита мало що обходять і викликують з його сторони лиш чисто ділові міркованя.

„Всеї горівки не перепєш", — коротко замічає архимандрит. А одначе монах Іринарх одержав від него за свою незвичайну ревність по прокопаню каналів ведро горівки і устроїв такий бенкет, що монахи „упивали сяківшиками" (черпаками). Инший монах-гуляка, який завідував монастирським шпихлїрем збіжа, не лише спалив дім, в котрім бенкетував, але й сам разом з ним згорів.

При таких духовних настроях і „слабостях" духовенства, проявлюючих ся, може бути, не в такій сильній степени і не завсїди як слїд виясненних, та все таки безперечно істнуючих, звичайно всюди можна замітити брак морального впливу сьвящеників на сїльське населенє.

І темнота ширить ся головно там, де нема протиділаня зі сторони трох сьвітил, причім нерідко лучасть ся, що такі сьвітила, як на примір „сьвітило сьвященика" і „сьвітило учителя" взаїмно себе ненавидять.

Пишуть, що в сельци Б. (при пермськім зелїзничім шляху) місцевий учитель задумав був покликувати жителїв, схильних до пияцтва, до себе до школи і читати їм про шкідливість пиянства, до річи поясняючи свої відчити образками з творів російських і чужих письменників, які представляли терпіня і нещасну долю пияків. До сего вмішало ся місцеве духовенство, на учителя зроблено донесенє і в сельци Б., по забороні відчитів, пиянство сильно вкорінило ся. Пияки переконали ся, що хоч горівка є заборонена, то проти неї говорити не вільно, як і давнійше.

Одначе компанія пияків, набухавши ся браги, почала бити ся. Один з них так одурів, що вхопив за стрільбу і вистрілив. Стрільба була набита шротом і лише случайно набій попав у стелю.

Небавом у тім же сельци розгоріла ся правдива битва. Бій був страшний. Були в роботі коли, кусні зелїза і камінє. Плакали жінки і діти, а тверезі мешканці зі страхом ховали ся по хатах.

Строго говорячи, тепер „сьвітила" мають велику нагоду виступати з проповідями про любов, тверезість і безкорисність.

Навіть конситорії поручають їм, аби вони познакомлювали своїх парохіян з правилами християнської моральности, „щоби вони не стали людьми нечесними і богоненависними".

Але — сьвітила коптять.

Максим Білинський.

Замітка Редакції: Максим Білинський — се літературне імя відомого російського лїтерата Є. Є. Ясїнського, котрий є тепер редактором петроградської ґазети „Биржевыя Вѣдомости".

ВІЙНА СКІНЧИТЬ СЯ В 1921 РОЦІ.

(Міркованя американського полковника Роберта М. Томпсона).

Один із визначнійших військових знавців у Злучених Державах, президент „Ліґи маринарки", полковник Роберт М. Томпсон, заповідає, що війна потриває ще найменьше пять років. Свої міркованя опирає він на ріжних вірогідних інформаціях. Томпсон каже:

„Один з найбільше досьвідчених знавців „Ліґи маринарки" перебував через цїлий рік в Европі після вибуху війни. Сей чоловік цїле своє житє посьвячує студіям військових справ, тому то його гадка може бути у військових справах в значній части міродатною. Після його обчислень велика европейська війна потриває до 1921 р.

„Своє твердженє опирає він на воєнним положеню в Европі. Хто пильно слідить перебіг війни, сей легко може спостерегти, що оба противники стоять нинї на „мертвих точках". Ні одна ні друга сторона не є всилї переломити боєвої лїнії і віднести рішаючу побіду. По двох лїтах війни жадна з воюючих сторін не може похвалити ся рішаючими успіхами. Офензива, подібно як і дефензива, переходить на переміну з рук одного противника до рук другого. Дальше веденє війни і надія на остаточну побіду є спільні обом сторонам.

„Історія воєн учить, що війна рішаєть ся скоро, коли одна сторона зможе проти свого противника поставити більшу силу і його перемогти; в противнім случаю війна мусить тривати довгі роки, аж доки одна з воюючих сторін зовсїм не вичерпасть ся з сил.

„В теперішній війні доперва тепер показуєть ся, що жадна сторона не є всилї віднести скорої й рішаючої побіди. Тому треба приняти, що доперва тепер розпочала ся властива кампанія, яка має на цїли цїлковите ослабленє противника.

„Після інформацій, які має згаданий військовий знавець „Ліґи маринарки", Німеччина остаточно мусить улягти. Однак богато часу ще уплине, заки по покопаню німецьких союзників Німці будуть відкинені до границь Німеччини. Дуже богато битв треба звести з Німцями, заки їх удасть ся прогнати з Франції і Бельґії. Доперва тоді, коли се наступить, розпічнеть ся правдивий бій о першенство. Побороти Німців на їх власних границях, на фронтах значно скорочених а сильно укріплених, буде річию незвичайно трудною.

„Німці дали незбиті докази, що зуміють вижнвити ся з власних средств поживи, що потрафлять витворити всї артикули, потрібні до щоденного житя населеня. Ся спосібність збільшаєть ся в Німеччині з кождим роком в міру нових потреб. З початку війни знавці обчисляли, що Німеччині забракне богато найконечнійших воєнних матеріялів. Доказувано, що бавовна є необхідна до фабрикації бездимного пороху, а Німці бавовни не мають. Але Німці найшли продукт, який вповні заступає бавовну. Доказувано також, що Німці не будуть мати ґуми до автомобілевих колїс та що німецькі дороги не видержать колїс зелїзних. Показало ся однак, що Німці добувають продукт, який заступає ґуму, та що німецькі дороги цїлї і добрі.

„З перебігу війни показуєть ся, що Німці мають у себе средства до веденя війни в безконечність. Длятого війна буде тривати аж до цїлковитого вичерпаня людського матеріялу. А людського матеріялу вистарчить Німеччині ще на три роки після того, коли німецькі війська будуть мусїли уступити на свої власні границї".

Полковник Томпсон, виказуючи в сей спосіб, що війна потриває ще найменьше 5 років, взиває Злучені Держави, щоби вони використали сей час на зорґанїзованє сильної армії і фльоти, аби бути готовими на ріжні „повоєнні несподіванки".

ХТО Є УКРАЇНЕЦЬ, А ХТО ПОЛЯК?

(Надіслана статя).

В числї 118. „Свободи" надибав я статю п. з. „Треба буде бороти ся з Поляками". Ся статя є добре уложена і відповідна на теперішний час. Я від себе скажу, що такі статї і їм подібні повинні находити ся в кождім числї всїх добрих українських часописий. Длячого? Длятого, бо — як пише автор висше згаданої статї — Поляки ненавидять Українців і старають ся всякими способами унеможливити український національний рух. По друге: треба переконати Поляків, що їх ягайлонська ідея („Польска од моржа до моржа") нїколи не здїйснить ся длятого, бо Поляки України під своє панованє силою нїколи не візьмуть, бо нас є о много більше ніж Поляків. Лишасть ся тільки нагода взяти Полякам Україну в добрий і справедливий спосіб (се тільки можливе тоді, коли би війна так довго тривала, доки би не принесла цїлковитої руїни цїлій Европі і розторощила трони всїх царів і королів). Але і тут треба пригадати Полякам, що їм не вдасть ся в жадний спосіб приєднати симпатії Українців до себе длятого, бо Українці нїколи не повірилиб жадним польским обіцянкам, бо Українці вже аж занадто добре пересьвідчили ся про польську справедливість.

Отже на тій підставі повинні всї українські часописи широко розписувати ся про українсько-польські справи і події. Ми повинні змусити Поляків, аби вони зрікли ся всїх своїх претенсий до українських земель. Нехай вони нами не опікують ся, бо у нас буде сила, могучість і спосібність до розумного і справедливого порядкованя своїми землями без помочи Поляків.

Не меньше потрібними (а може й більше) є статї про українсько-польські справи, щоби наклнкувати Українців, а радше змушувати, щоби Українці вже раз на все перестали зачисляти себе до Поляків. Нам всїм іменно відомо, що велика часть Українців у Злучених Державах, хоч публично признають ся до Українців, зате по фабриках і ріжних заводах, де вони працюють, записують ся за Поляків. І чому се так? Чия се вина? Але як би так спитав ся хто гого українського Поляка, чому він так робить: чи він так любить Поляків, чи що инше, то він би сказав, що ні, і сказав би, що він може й через Поляків до Америки мусїв їхати. Одна відповідь, яку він може дати, то се, що по його думцї се нічого не значить (отже тут повинні українські часописи пояснити, чи се що шкодить, чи не значить нічого). Друга відповідь може бути ся, що Американцї мало про нас знають, довго випитують ся, як складають ся поодинокі букви на нашу національну назву, а що наші Українцї не вміють „спелювати" по анґлійськи слово „Ukrainian", то без надуми заявляють, що вони... „Полїш". Отже винуваті тут в першій мірі тісамі Українцї, котрі, хоч би не знати якими темняками приїхали зі старого краю, то тут на кождім кроцї мають нагоду переконати ся, що без науки, без просьвіти, тяжко є сьвіті жити.

У великій мірі спадає тут вина на українські часописи, котрі замісць частого наклнкуваня Українців до просьвіти, до науки, заповнюють свої сторінки непотрібними лайками (які тільки нищать кождий проблеск сьвітла свободи) і безвартісними байками (розуміє ть ся, не всї). Також виною за національну темноту є безчинність сьвідомійших Українців в деяких місцевостях, бо деякі сьвідомійші одиниці чванять ся нераз, що вони вже много зробили для народної справи і ще много потрафлять зробити, але... нічого не роблять. Недавно в „Свободі" вже був поклик до науки в довгі зимові вечері і дїйсно таких покликів під сю пору потрібно, бо приглянути ся житю Українців, то аж сумно і ляк збирає, що стане ть ся з нашим народом, коли по такім шляху пійде далї. Молодїж у великій части учить ся „пулї" грати в довгі зимові вечері, а старші або сидять поодиноко і бевчинно в дома, або сходять ся в товариство, принесуть собі „пейлом" за „кводра" пива, розложать на стіл нові „плей карти" і... просьвічають ся.

Сумно, Братя, аж страшно! Час братн ся до роботи, аби лихови зарадити, бо потонемо в польсько-московськім морю.

М. Сенишин.

ВІДОЗВА ДО ВСЇХ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНОК В ЮНҐСТАВН І ОКОЛИЦІ.

Дорогі Братя і Сестри! Як Вам відомо, від довшого часу ходить по нашій околици чутка, що в Юнґставн мають будувати „Народний Дім", але хто і де мають будувати, — мало хто знає.

Гадка ся вринула між урядниками декотрих сьвідомійших Товариств і Братств і в тій справі скликано збори в недїлю 24. вересня до т. Й. Тимочка. На тих зборах обговорено обширнійше ту справу і вибрано тимчасовий комітет для вишуканя відповідної площі на „Народний Дім". Сьому комітетови удало ся вишукати порядний дім, котрий надавав би ся на сю цїль, і згодив його. Се комітет постановив оголосити публично і в тій справі запрошує весь український загал з Юнґставн і околиці (без ріжниці на політичні чи релїґійні переконаня, бо се не є партійна справа, але народна) на **спільні наради в недїлю, 8. жовтня, о 3-тій годині пополудни.** Наради відбудуть ся у вишуканім комітетом домі (се той дім, де був колись айриський костел, а тепер є школа — при Франклїн евени, С. С.).

Сподїваємо ся, що Українці з Юнґставн зрозуміють так важну справу і численно прибудуть на збори, де будуть мати нагоду побачити сей дім і порішити, чи може він бути відповідний на „Український Народний Дім", чи ні.

За тимчасовий комітет: Н. Павлишин, М. Ґаниш, Й. Тимочко, В. Ґресько, І. Вітик, М. Драґан, І. Сибидло, В. Личаковський, Д. Опалка.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

29. „На загальних основах".

Як би переглянути всї ті документи, котрі відносять ся до теперішнього засланя, — Боже мій! чого там не знайшлоб ся!...

Страшенні маси людий заслані на Сибір ні защо, алеж впиську їх треба було якнебудь умотивувати!

Більшість висилало ся за „шпигунство", або яко підозрілих о шпигунство, алеж усїх так не виплені, бо ніхто-ж не повірить, щоб так таки всї в Росії шпигунством займали ся! І от ріжні урядники придумували ріжні мотивованя засланя. Одного посилали на Сибір нїби за „недоброжелательное отношеніе к Россіи и ко всему русскому", другого за „праздношатательство" (волокитство), третого ще за що небудь... Все залежало цїлком від того, чи велика була фантазія у того чи иншого урядника.

Але у начальника кінно-поліційної сторожі островського повіту, ломжинської ґубернії, зовсїм нїякої фантазії не було; не було навіть і простого знаня законів. А з другого боку і те сказати, що де-б він і навчив ся розбирати ся в законах, коли він увесь свій вік прожив при конях?

Вибухла війна, мало не всю Росію зараз же оголосили на воєнному станї, а сей воєнний стан давав право навіть і таким маленьким урядникам, як начальник кінно-поліційної сторожі, — засилати людий на Сибір.

Захотїлось і сьому начальникови вислужити ся перед висшим начальством; може — мовляв — і справдї яку нагороду дадуть, або підвишку по службі, і от він взяв тай арештував в островськім повіті 100 людий. За що, про що арештував — про те і доси ніхто не довідав ся. Арештував і на Сибір заслав.

Привикший мати дїло з кіньми, начальник кінно-поліційної сторожі не знав, як поводити ся з людьми, не знав, чим умотивувати їх засланє на Сибір, а заслати їх туди йому конче хотїлось.

Довго ломав він голову над таким умотивованєм, але не всилї був щонебудь путнє видумати і через те, махнувши рукою, написав:

Такі то 100 осіб засилають ся на Сибір, до ґубернії томської, на загальних основах!...

І 100 живих людий помандрувало етапом на Сибір... на загальних основах.

Прибули вони до Наримського краю при кінци лютого 1915 р. і зістали розміщені в двох маленьких селах: Сївері і Маховім.

На се надзвичайне умотивованє засланя звернуло увагу само міністерство справ внутрішних і, переглянувши справу нещасливих засланців, увільнило їх з засланя.

У теперішних часах, аби вибрати ся з засланя, мало того, щоб міністерство увільнило; треба ще числити ся з тим, як подивить ся на се і ґубернатор.

Так було і в сїй справі.

Справник Пелїонцевський, проїзджаючи 5. мая 1915 р. по Наримському краю, повідомив усїх 100 осіб, що вони з засланя увільнені. Дня 13. мая те-ж саме, але вже офіціяльно, обявив їм і пристав Вальтер, але запитав їх, куди вони хотять їхати і де думають поселити ся? Люди сказали — той, скажім, в Катеринослав, другий в Саратов і так далї.

— Ну, то зачекаєте, панове, тут, — сказав пристав Вальтер, — поки ми запитаємо тих ґубернаторів, куди ви хочете їхати, чи згодять ся вони приняти вас до своїх ґуберній.

Се вже було цїлком незаконно, але що будеш робити, коли... коли чоловіка, увільненого з засланя міністром, пристав силою не пускає?

Отже залишили ся вони в Наримськім краю, стали ждати. Минає місяць, другий... Про них нїби забули. Подають вони скаргу томському ґубернаторови, — нема відповіди. Подають нову скаргу тому-ж таки ґубернаторови, але через чиновника осібних доручень Йосифа Аґмурова, що приїздив у Наримський край на ревізию, — знов нема відповіди. По якімось часї запитують справника Пелїонцевського, як стоїть їх справа, — відповіди нема. При кінци вересня подають телєґрафічну скаргу міністрови справ внутрішних, — таке-ж саме: відповіди нема. В жовтни посилають томському ґубернаторови заяву, що всї вони хотять поселити ся в Томску, гадаючи, що томський ґубернатор повинен пустити їх на житє в Томск; до того-ж Томск і недалеко, — скорше відповіди дождатись можна. На сю заяву вони відповіди також не одержали.

Стративши надію добити ся чогонебудь у своїй справі від урядників, засланцї звернули ся з телєґрафічною скаргою до посла думи державної Н. С. Чхеідзе. Се було при кінци падолиста. Дня 5. грудня приїхав у Наримський край помічник справника С. Вишцевський, — засланцї скаржили ся і йому, але він сказав, що про їх справу він нїчого не знає.

Нарештї, заходами посла Чхеідзе засланців увільнили і 21. грудня 1915 року вони покинули негостинний Наримський край.

Більшість з них поселила ся в самім Томску, боячись, аби з других місцевостий їх знову не вислали.

Скільки то довело ся витратити часу, гроший і енерґії, щоб уратувати ся з засланя уже після того, як міністер їх увільнив відтіль!

От вам і „загальні основи"!

ПОХОЖЕ НА АНЕКДОТУ, АЛЕ... ФАКТ.

Пригадав ся менї один дуже цїкавий випадок, ще ніде неоголошений у пресї. Трафив ся він 1895 року, коли ще в Росії панувала попередна цензура. Оголосити сей випадок у властивім часї не було можливим, а опісля забуло ся. З уваги, що такі випадки мають велику вартість для будучих істориків, я, яко сьвідок тих часів, перебуваючий тодї в Катеринославщинї, хочу розказати сей надзвичайний випадок.

Діяло ся се в Катеринославщинї.

В повітовім містї Олександрівску гурток Українців задумав урядити Шевченківське сьвято. Було се при кінци січня 1895 року, отже 21 років тому назад. У тодїшних часах дозвіл на таке сьвято треба було дістати у ґубернатора, котрому належало післати і програму сьвята. Катеринославським ґубернатором був тодї старенький ґенерал Мартинов. Голова українського гуртка в Алоксандрівску, бувший офіцир інжинїрських війск, др. Павло Чижевський*) поїхав з програмою сьвята до ґубернатора Мартинова за дозволом, і дістав його, але... з програми сьвята ґубернатор викинув відомий вірш Шевченка „Вечір" за... порноґрафію (річ неморальнього змісту)!

„Вечір". — Хто-ж не знає сього коротенького красного вірша? Але що-ж спільного має він з порноґрафією?

Здивований др. Павло Чижевський запитав ґубернатора Мартинова:

— Ваше превосходительство, осьмілюсь запитати, де ви тут бачите порноґрафію?

— А ви не бачите?

— Побий мене Боже, не бачу!

— Ну, то читаймо сей вірш разом, — сказав ґубернатор.

„Садок вишневий коло хати"...

Дуже добре і, головна річ, вірно. Ще Гоголь сказав, що українські хати тонуть у вишневих садах, — се сьвідчить про те, що Українцї не тільки добрі хазяїни, але й трохи поети в души...

Далї:

„Хрущі над вишнями гудуть"...

Як що се було весною, то правда, бо хрущ, знаєте, весняна комаха. Тут поет не погрішив проти правди!

„Плугаторі з плугами йдуть,
Співають ідучи дївчата,
А матери вечерять ждуть"...

Дуже добре... Мирна сільська картина! Далї:

„Семя вечеря коло хати"...

Само собою розуміє ся... Бо як се було на весні, або з початком літа, то в хатї, знаєте, душно, а на вільнім воздусї далеко лучше: нї тобі мух, нїчого... Дуже, знаєте, добре, а головно — вірно.

„Вечірня зіронька встає,
Дочка вечерять подає"...

Се не тільки вірно, а й поучаючо: шануй старших! Коли є доросла донька, най дасть матери спочинок, най налагодить вечерю.

„А мати хоче научати"...

Так, учити доньку мати повинна!

„Так соловейко не дає"...

Тут поет дав волю фантазії, але нїчого неприємного тут покищо нема.

„Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх,
Сама заснула коло їх"...

На диво правдиво рисує поет картину сільського вечера. Після дневної працї стара втомившись заснула, але попереду поклала спати дїтий. Примірна мати.

„Затихло все"...

Значить наступила ніч. Всї поснули... На ранок треба вставати до тяжкої роботи...

„Тільки дївчата
Та соловейко не затих"...

Ґубернатор глянув допитливо на д-ра Чижевського:

— Ну?

— Ваше превосходительство, я не бачу, де тут є порноґрафія.

— Не бачите? — поспитав зденервовано ґубернатор.

— Їй Богу, не бачу!

— Ну, читайте: „Затихло все, тільки дївчата та соловейко не затих"... Що се значить? Спокійний вечір; після дневної працї всї поснули, настала ніч, а соловейко і дївчата... Ну, соловейко, припустїм птах Божий, йому не закажеш; та тут є відступленє від правди, бо солові жиють переважно в курській ґубернії... Сю вільність фантазії можна простити поетови, але дївчата... Коли всї, навіть мати, поснули, а дївчата не затихли... В ночи... Що-ж вони робили? О тут то я власне, шановний добродїю, бачу порноґрафію і не позволю деклямувати сього вірша на вашім сьвятї; не позволю ширити в моїй ґубернії розпусту!...

Оголомшений др. Чижевський не пробував навіть змагати ся, бо бачив, що з сього однаково нїчого не вийде. Бояв ся ще більше роздратувати ґубернатора, щоб часом ще не найшов денебудь розпусти...

Факт сей дуже похожий на анекдоту, але... на превеликий жаль таких анекдот є на Українї немало.

Арсеній Байдужний.

*) Др. Павло Іванович Чижевський, бувший посол 1-шої державної думи, є нинї директором банку і головою українського клюбу в Полтаві. Він є письменником і одним з визначнїйших громадянських дїячів на Україні. Офіциром служив у Києві, учив ся в київськім університетї; 1884 р. був засланий адмінїстраційно на Сибір, де й пробув 8 лїт в містї Березові, що лежить в північній частині ґубернії тобольської, в підбігунових околицях. По відбутю засланя якийсь час перебував за границею, скінчив університет в Цїриху (Швайцарія) і здобув там учений степень доктора хемії. Має чотирох синів, з котрих два є інжинїрами, а один агрономом (четвертий син ще підліток). Сини теж визначили ся яко українські дїячі. Два старші нераз були арештовані і адмінїстраційно висилані. Нинї другий і третий син при війську, яко офіцири артилерії, на австрійськім фронтї в Галичинї.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Відчити п. Гр. Ф. Семешка.

Відчити п. Гр. Ф. Семешка про засланців на Сибіри і взагалї про сучаснє, підчас війни, становище в Росії, відбудуть ся: 8. жовтня в Бруклинї. 15. жовтня в Пасейку, 20. жовтня в Ню Йорку (Форверст гол), 5. падолиста в Філядельфії, 19. падолиста в Перт Амбой. В Ню Йорку і Філядельфії п. Семешко виступить на вічах уладжених російськими товариствами запомоги жертвам революції в Росії, що конають нинї у великих просторах Сибіри і по безчисленних тюрмах в Росії. Всї прочі відчити п. Семешка відбудуть ся на українських вічах. Далї є намічені віча: в Йонкерс, Нюарку, Джерзи Сіти, Елізабеті, і инших місцевостях, де п. Гр. Ф. Семешко виступить зі своїми цїкавими відчитами.

До відома запомогового комітету для громади Вибудів.

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що жертва в сумі 1.240 К вислана в падолистї 1915 р. яко запомога для громади Вибудова, зістала доручена послови Юліянови Романчукови дня 20. грудня 1915 р. В листї з дня 9. липня 1916 р. одержали ми від посла Юліяна Романчука повідомленє, що згадана запомога зістала у своїм часї переслана громадї Вибудів. — Від Американсько-українського Бюра Інформаційного.

Релїгійні непорозуміня в українській громадї.

Часопись „Ді Трой (Н. Й.) Таймс" (з 29. вересня б. р.) пише: О. Петро Понятишин, адмінїстратор руської католицької дієцезії, котрий має нагляд над руською церквою в сїм містї, у Ватервліт і околици, є тут з адвокатом В. Дж. Керисон і послїдного вечера довго конферував в церкві св. Йосифа з тростісами руської церкви св. о. Николая над потребою придбаня нового сьвященика на місце п. Стефана Підлуського. Кілька лїт тому ся церква була під юрисдикцією римсько-католицького епископа з Олбани, Н. Й., і руського епископа з Філядельфії, Па. Побудовано нову церкву і тодї настав спір задля перенесеня сьвященика. Церква була через якийсь час без душпастиря. Пізнїйше п. П. Підлуський заняв се місце, але його не признав епископ Кусак, анї ніхто з римсько-католицьких сьвящеників в околици.

Конґреґація придбала собі власний цвинтар длятого, бо представителї римсько-католицького костела відмовили ся ховати на католицькім кладовищи тїла померших сеї конґреґації, аж доки парохіяни не дістануть відповідного сьвященика римсько-католицького обряду. Пан Підлуський сказав нинї, що деякі члени хотять нового сьвященика, але він не уступить.

Адмінїстратор о. Понятишин назвав п. Підлуського опустом. Адвокат Керис виготовив адмінїстраторови акт, описуючий цїлу справу. Він каже, що п. Підлуського висьвятив Кармелюс Генрікус Карфора з Юнґстави, О., самозванчий прелат руської церкви. Пан Керис заявив, що епископ Кусак заборонив парохіянам п. Підлуського під загрозою церковної клятви ходити на його богослуженя або приймати св. тайни з його рук. Се відносить ся також і до шлюбів. Епископ Кусак оголосив се в цїлій своїй дієцезії.

Не буде ґенерального страйку в Ню Йорку.

Ґенеральний страйк в Ню Йорку оказав ся неможливим. Причиною сього є, як заявив касієр юнії трамваєвих робітників, що для нюйорських робітників ґенеральний страйк є новиною і вони не приготовані до нього як слїд. Обі сторони рішили видержати ще у боротьбі найменьше 2 місяцї.

Трамваєвий страйк в Олбани, Н. Й., і околици.

В понедїлок рано робітники всїх трамваєвих лїний в Олбани, Н. Й., і околици вийшли на заповіджений страйк. Сотки робітників, котрих страйк заскочив несподївано, мусїли йти пішки до роботи. Президент компанії заявив, що він не буде приготовляти нїяких плянів щодо полагодженя страйку. Число страйкуючих виносить около 800 робітників.

Катастрофа в Дітройт, Міш.

Минувшого тижня в Дітройт, Міш., скоїла ся страшна катастрофа, котрої жертвою упало 8 осіб убитих, а 53 ранених. Катастрофу спричинило зударенє зелїзничого поїзду із трамваєм. На перехрестю улиць Форест і Деквіндр, куди переїздив трамвай, надїхав з бічної сторони поїзд і цїлою силою пари ударив в трамвай. Зударенє було так сильне, що трамвай відлетів о кільканайцять стіп з попередного місця. Чия вина сеї катастрофи, ще не знати.

„Нове замовленє Росії.

Російське правительство замовило в Злучених Державах 500 зелїзничих машин і около 25.000 зелїзничих возів за цїну 50 мілїонів долярів. Належитість за се замовленє Росія не дає грішми; се буде лише пожичка Злучених Держав для Росії.

60-мілїоновий контракт Злучених Держав з Хінами.

„Американська Міжнародна Корпорація" заключила контракт з Хінами, на основі якого згадана корпорація має право побудувати в Хінах зелїзничий шлях, довгий на 1.500 миль. Кошти будови нової зелїзницї будуть виносити 60 мілїонів долярів. Кромі сього корпорація має право добудувати ще дальших 1.500 миль дороги за тусаму цїну. Сей контракт є дуже неприємний для Японії, бо вона думала, що Хіни вже належать до неї.

Працьовитий чоловік.

Дж. Нел з Кейп Жірардо, Мо., оказав ся чи не найбільше працьовитим чоловіком у сьвітї. Він вже занятий 30 лїт при одній роботї і ще не опустив одної години працї. Виробивши там 30 лїт, він попросив урядника компанії, щоби сей дав йому лише 6 годин вакацій, бо він більше не хоче.

„Пятьлїтна розкіш".

В Ст. Клявд, Мінн., запізнало ся двоє молодят, Е. Гол і С. Ґавиніц, і так полюбили ся, що вкінци рішили повінчати ся. Хлопець працював на зелїзничім двірци при пакунках. Там він мав нагоду „купити" для своєї нареченої ріжні дорогоцїнности. Коли зауважав, що в якімсь пакунку можуть бути річи потрібно його нареченій при вінчаню, то зараз розвязував пакунок і переводив конфіскату... Компанія діставала листи зі скаргами про пропавші річи. Дійшло до того, що компанія мусїла виплатити покривдженим 900 долярів. На нещастє підозрінє упало на Гола і детективи не спускали його з очий. Того дня, коли молодята повінчали ся і пішли до готелю на вечеру, детективи удали ся також за ними. Убранє молодої привабило зір детективів і вони спізнали деякі украдені річи. Е. Гола заарештовано і суд засудив його на 5 лїт арешту.

Шість місяців не говорив до жінки.

Е. Борн з Асторія, Л. Ай., потрафив не відзивати ся до своєї жінки протягом 6-ох місяців. Жінка заскаржила його за се до суду, але і там Борн не відізвав ся до неї нї одним словом. Через цїлих 6 місяців Борн був зовсїм тихий, тверезий і спокійний.

95-лїтний мущина оженив ся з 46-лїтною женщиною.

М. Фолер, 95-лїтний старець і богатий властитель земельних посїлостий в Медісон, Віс., повінчав ся з 46-лїтною Анною Ґерітейдж. Послїдна була протягом шістьох років доглядачкою в його домі. „Молодий" зауважав, що його господиня є порядною женщиною і в надії, що вона продовжить його житє бодай до 100 років, він повінчав ся з нею.

Домагають ся перенесеня „Дня Подяки".

Товариство купців в Канзас Сіти, Мо., розіслало листи до подібних това-

Ант. П. Чехов.

НА ДАЧІ.

По дачній плятформі проходжувала ся в одну і другу сторону пара подружя, яке недавно повінчало ся. Він держав її за талію, а вона тулила ся до него і обоє були щасливі. Зпоза облачних обривів глядів на них місяць і хмарив ся: імовірно, йому було завидно і досадно за своє скучне, нікому непотрібне житє холостяка. Неподвижний воздух був густо насичений запахом сирени і черемхи. Десь там, по другій стороні рельсів, кричав коростіль.

— Як гарно, Саша, як гарно! — говорила жінка. Дійсно, можна би подумати, що все те снить ся. Ти поглянь, як мило і ласкаво глядить сей лісок! Як милі ті солїдні мовчаливі телеграфічні стовпи. Вони, Саша, оживляють краєвид і говорять, що там, десь, є люди... цивілізація... А чи тобі не подобаєть ся, коли до твого слуху доносить слабо вітер шум їдучого поїзду?

— Так... Які, однак, в тебе горячі руки! Се від того, що ти, Варя, хвилюєш ся... Що у нас нині варили на вечеру?

— Окрошку*) і курятко... Курятко на нас двоє вистане. Тобі з города привезли сардинки і балик.

Місяць, немов би понюхав табаки, сховав ся за облаки. Людське щастє нагадало йому про його одиноцтво, самітну постіль за лісами і долинами...

— Поїзд іде! — сказала Варя. — Як гарно!

Здалека показало ся троє огненних очий. На плятформу вийшов начальник перестанка. На рельсах тут і там замиготіли сигналові сьвітла.

— Проведемо поїзд і підемо домів, — сказав Саша і зївнув. — Гарно нам з тобою живеть ся, Варя, так гарно, що навіть не імовірно.

Темне страховище безшумно приповзло до плятформи і остановило ся. В напів осьвічених вікнах вагонів замиготіли сонні лиця, капелюхи, плечі...

— Ах! ах! — пронесло ся з одного вагона. — Варя з мужом вийшла нам на стрічу! Ось вони! Варенька! Варечка! Ах!

З вагона вискочили дві дівчинки і повисли Варі на шиї. За ними вийшла товста, стара дама і високий, худий пан з сивими бокобородами, опісля два ученики ґімназії, навючені багажами, за учениками гувернантка, за гувернаткою стара бабуня.

— А ось і ми, а ось і ми, друже! — почав пан з бокобородами, стискаючи руку Саші. Спізнили ся на чай! Ти, мабуть, неголодував на дядька за те, що не їде! Коля, Костя, Ніна, Фіфа... діти! Цілуйте кузина Сашу! Всі до тебе, цілим гніздом і то на днів три, або чотири. Надію ся, що не докучимо? Ти, будь ласкав, без церемонії.

Побачивши дядька зріднею, супруги перелякали ся. Поки дядько говорив і цілував ся, в уяві Саші перелетіла картина, як він і жінка віддають гостям свої три кімнати, подушки і колдри; балик, сардинки і окрошку зїдають гості в одну секунду, кузини рвуть цьвіти, виливають чорнила, кричать, тітка цілі дні оповідає про свою недугу (солітера і біль під серцем) і про те, що вона родом баронесса фон Фінтіх.

І Саша глядів з ненавистю на свою молоду жену і шептав їй:

— Се вони до тебе приїхали... Чорт би їх побрав!

— Ні, до тебе! — відповіла вона, бліда, також з ненавистю і злобою. — Се не мої, а твої свояки!

І обернувши ся до гостий, вона сказала з привітливим усьміхом:

— Милости просимо!

Зза облаків виплив знов місяць. Здавало ся, що він підсьміхував ся; здавало ся, що йому було приємно, що у него нема свояків. А Саша відвернув ся, щоби скрити перед гістьми своє сердите, розпучливе лице і сказав, придаючи голосові радісний, добродушний вираз:

— Милости просимо! Милости просимо, дорогі гості!

*) Зимна зупа з квасу з масом, рибою і огірками.

риств у всіх більших містах згаданого стейту (Мізурі), щоби вони згодили ся сьвяткувати „Тенксгівінґ Дей" 23. замісць 30. падолиста. Рівночасно вислано телеґраму до Вілсона, щоби він одобрив їх плян. Купці кажуть, що день 30. надолиста є цілком невідповідним для сьвяткованя, бо се є останний день місяця, в котрім мусять ся полагодити місячні рахунки і взяти від людий замовленя на Різдвяні сьвята.

Німецькі кораблї приплили до Філядельфії.

В супроводі американських воєнних кораблїв „Мінесота" і „Вермонт" приплили в неділю до Філядельфії два німецькі кораблї: „Прінц Айтель Фридрих" і „Кронпрінц Вільгельм". Оба сї кораблї від початку війни аж до останної хвилї стояли на водах в Норфолк, Ва.

Маєток Ракефелера.

Касовий звіт маєтків мілїонера Дж. Д. Ракефелера виказує суму 1,000,000.-000 (один мілїярд) долярів. Нинї Ракефелер є першим мілїярдером у Злучених Державах і на цїлій земській кулї.

Плодовита курка.

Найбільший рекорд у курячім сьвітї здобула собі курка Мічеля Лїнґо з Трініті, О., Протягом одного року ся курка знесла 365 покладків. Щасливий Лїнґо не знає, як має відвдячити ся своїй добродїйцї-курцї.

Старий годинник.

К. Кембел з Денвіл, Ілл., має годинник, якому вже 116 лїт „житя". 1800 року купив його в Лондонї прадїд теперішного властителя. Годинник і по нинїшний день показує точно години.

ЛЕНСІНҐ, МІШІҐЕН.

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

— відбуде ся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 8-го ЖОВТНЯ С. Р.

К О Н Ц Е Р Т

В ПАМЯТЬ ІВАНА ФРАНКА.

На концертї буде промовляти ДР. В. СІМЕНОВИЧ і п. Е. СТРУТИНСЬКА.

При сїй нагоді відбуде ся розвиненє українського прапора.

КОНЦЕРТ РОЗПІЧНЕ СЯ ТОЧНО О ГОДИНІ 2-ІЙ ПОПОЛУДНИ В ГАЛИ „ЕҐЕЛ" ПІД ЧИСЛОМ 107½ АЛАҐАН УЛИЦІ.

Українцї і Українки повинні явитись громадно і звеличити сей торжественний день. Се є перший концерт в містї Ленсінґ, Міш. — КОМІТЕТ. 120

СТРАЙК РОБІТНИКІВ ВІД ЧИЩЕНЯ ВІКОН В НЮ ЙОРКУ, БРОНКС І БРУКЛИНІ!

Товариші!

В понедїлок, 2-го жовтня с. б. ми, робітники від чищеня вікон (віндо-клїнери) заперестали працю з причини малої платнї, яку доси нам платили наші боси, як і з причини довгих годин працї. Около 2.000 наших товаришів віндо-клїнерів покинуло роботу.

Просить ся приходити на наші щоденні мітінґи, які відбувають ся в гали зв. Echo Hall, 431 E. 6th St.

Приходїть всї на мітінґи і записуйтесь в члени нашої юнії. 20-22

З товариським поздоровленем
Юнія Робітників від чищеня вікон,
Віддїл Американської Федерації
(Огол.) Працї ч. 15156.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. „Запорожська Січ", від. 67, повідомляє своїх членів, що в недїлю, 8. жовтня с. р., відбудеть ся мітінґ, на котрім будуть рішати ся важні справи. Всї члени повинні бути присутні. — С. Чубка, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Укр. Січ", від. 59, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся 8. жовтня, о 3-тїй годинї пополудни, в гали Сокола, 521 Галет Стр. Кождий член обовязаний прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрі члени не поплатять своїх довгів, зістануть суспендовані. — Бойко.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, повідомляє всїх своїх членів, що засїданє відбудеть ся в недїлю, 8. жовтня б. р., о 3-тїй годинї пополудни, в домі секр. С. Гвіздя під ч. 2415 Савт Міллік Стр. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Кокодиньский, предс.; К. Кропивницький, кас.; С. Гвіздь, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Уряд Братства Пресв. Тройцї, від. 203, повідомляє всїх своїх членів, що мітінґ за 3 квартал відбудеть ся в суботу, 7. жовтня с. р., в гали ч. 83 Норт 7-ма улиця Бруклин, Н. Й. На той мітінґ мають явити ся всї урядники під карою $1.00, а члени під карою 50 цнт. Буде приймати ся нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Гр. Цвєкало, предс.; В. Яськевич, секр.; В. Мойсей, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 367, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 8. жовтня, о 2-гій годинї пополудни. Буде вибір нових урядників. — Н. Перчик, предс.; Д. Антонів, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 8. жовтня б. р. На порядку дневнім є дуже важні справи. — П. Павелко, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Повідомляєть ся членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, що мітінґ відбудеть ся в недїлю, 8. жовтня, о годинї 2-гій пополудни, в гали п. Маняка під ч. 192 Рейлролд Аве. Будеть ся приймати нових членів до товариства і до У. Н. Союза. Українцї! Злучуйте ся з нами, поки час! Даймо ся чути, що ми живем і що ми належимо до славної орґанїзації У. Н. Союза. — В. Григорчук, секр.

РОЙ, ПА. Уряд Братства Преображения Господнього, від. 29, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся в недїлю, 8. жовтня с. р., точно о годинї 2-гій пополудни, в галї парохіяльній при ул. Сецдер. Будуть дуже важні справи до полагодженя. Нових членів будеть ся приймати до Братства і до У. Н. Союза за половицу вступного. — А. Хромчак, предс.; В. Федак, секр.

ЧИ ТЕРПИТЕ З ПРИЧИНИ ЗМІНИ СЕЗОНУ?

По надзвичайно горячім часї сего року надходить холодна пора і богато осіб терпить з причини сеї наглої зміни. Чують ся слабими, мають лихий апетит, скоро підпадають умученю, сказано, не чують ся так, як повинні. Також запір появляєть ся звичайно в парі з иншими хоробами. На такий стан помагає успішно Американський Елїксір Гіркого Вина. В який спосіб він помагає? Перечистить, о скільки се можливо, відсьвіжить і змїцнить орґанїзм, полїпшить апетит, усуне неспокій і поможе в случаях запору і його наслїдках. По спокійнім, безперервнім снї, встанете рано повні енерґії. Цїна $1.00 в аптиках. Коли би Ваш аптикар не мав під рукою Трінера Американського Елїксіру Гіркого Вина, пишіть сейчас до фабриканта, тільки не приймайте ніякої дешевої імітації, позаяк дешевість нїчого не вартує.

На ревматизм, який звичайно появляєть ся зі зміною сезону, на невральґію, пухлину, звихненє і т. п., Трінера Лїнімент є найлучшим средством. Уживаєть ся його тільки зовнїшно. На панамській виставі 1916 року найвисша нагорода „Ґренд Прайс" була признана за Трінера Лїнімент. Цїна 25 і 50 цнт. в аптиках; почтою 35 і 60 цнт.

JOS. TRINER,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

S. Milanowycz & Weil Co., 193 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КУРС В ТЕПЕРІШНІМ ЧАСЇ Є НА .... **100 Корон 13 Долярів.**

Тут бачите відбитку з ориґінального рецепісу з віденської почти.

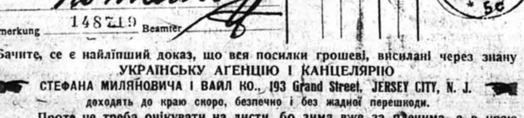

Бачите, се є найлїпший доказ, що вся посилки грошеві, висилані через знану

УКРАЇНСЬКУ АҐЕНЦІЮ І КАНЦЕЛЯРІЮ

СТЕФАНА МИЛЯНОВИЧА І ВАЙЛ КО., 193 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

доходять до краю скоро, безпечно і без жадної перешкоди.

Проте не треба очікувати на листи, бо зима вже за плечима, а в краю страшенна біда, голод і холод кождому там заглядає в очи, а помочи треба великої і то як найскорше. — Отож є одна дорога, через котру можна скоро і безпечно дати поміч нашим родинам та вибавити їх від голодової смерти, а се ; ПОМІЧ ГРОШЕВА. — Лишень треба до сего охоти та не зволїкати з дня на день, не оглядатись на се, що нема листа з краю, бо голод і люта зима не чекає. Ще днесь пришлїть до нас на понизшу адресу ПОЧТОВИЙ МОНЕЙ ОРДЕР на суму, яку самі хочете. По отриманю ми гроші вишлемо до краю, а Вам зашлемо рецепіс. За вислані гроші через нашу фірму цілковито ҐАРАНТУЄМО. Як не маєте наших коверт і паперів, то пишіть, а сейчас Вам вишлемо.

S. MILANOWYCZ & WEIL CO., 193 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошення поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщення по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

Пошукую свого шваґра **ІВАНА КЛЇЩА** з Серпик Середних, пов. Рогатин, який перед роком перебував в Пітсбурґ, Па., під ч. 2216 Тостін Стр. Хто би з читачів „Свободи" знав, де він тепер перебуває, зволить мене повідомити: Hryc Poloziak, Box 69, Olean, N. Y. 20

НА ПРОДАЖ нові форнічі (меблї) вартости $150.00 за $60.00. Голоситись до: Anthony Moskal, 1371 1-st Ave. 1st floor (left, back). New York, N. Y. 20-21

Пошукую своїх краянів з Кудринець, пов. Борщів. Голоситись на адресу: M. Jerwak, 141 Pecks Rd., Pittsfield, Mass. 20 21

Пошукую рідного брата **СЕМЕНА ПАНЬКІВ**, котрий тому два роки виїхав з Рочестер, Н. Й. Хто би знав його адресу, або він сам, просить ся зголосити на адресу: John Pankiw, c/o Iola Sanatorium, Rochester, N. Y. 20

Хто би знав де перебуває моя сестра **ПАРАНЬКА КОБЯЛКА** з села Гумниска, пов. Теребовля, зволить мене повідомити, а дістане нагороду. Palaszka Kobialka, 705 E. 12th Street, New York, N. Y. 20-22

Пошукую жінчиної сестри **ПАВЛЇНИ ЧАЧКОВСЬКОЇ** з Остапя, пов. Скалат, яка правдоподібно перебуває в Шікаґо, Ілл. Хто би знав її адресу, або вона сама, нехай зголосить ся на адресу: Peter Fyszka, Box 382, Hinsdale, N. H.

ХТО МАЄ на продаж **Історію України, Грушевського**, велике і мале видане, **Культурно-національний** рух в 16-тім столїтю на Українї і великий **Требник**, зволить повідомити мене на адресу: M. Smolak, 305 Le Breton, Ottawa, Ont., Canada. 20-22

Український оператор-лїнотипер, по укінченю ртимісячного курсу в школї Мерґенталер Лїнотайп Ко. в Шікаґо Ілл., пошукує занятя в цїли дальшої практики і набутя відповідної вправи. Працю може приняти на дуже приступних условях, під услівєм, що буде мати змогу набути відповідної вправи. Ласкаві зголошеня просить надсилати на понизшу адресу: A. Czubaty, 1505 Augusta St., Chicago, Ill. 20-22

Пошукую ГРИЦЯ СТОЯКЕВИЧА з Лящок Горішних, пов. Бібрка. Хто би о нїм знав, або він сам, зволить ласкаво зголоситись на адресу: Harry Wengryn, 319 Stockton Street, Brooklyn, N. Y. 19-21

ПОТРЕБА ДІРИҐЕНТА-ДЯКА. Церков св. Николая в Шікаґо потребує сейчас дїриґента-дяка. Дуже добра посада для компетентного чоловіка. Прошу присилати подання на адресу: Rev. N. Strutynsky, 2238 Rice St., Chicago, Ill. 18-20

ФОНОГРАФ, вартости $40.00, найлїпшої фірми, продасть за $15.00 з многими гарними рекордами. Адреса: 218 E. 5th St., Ground floor, Room 1, дайнок. New York, N. Y. 10-22

Пошукую своєї жени **МАГДИ МЕДВИЖИНСЬКОЇ**, котра 13-го вересня від мене утїкла з двома дїтьми. Жена має 35 лїт, росту невеликого, лице, волосє і очи чорняві. Хлопець має 12 лїт, на імя Іван, низкий, твару повного, волосє чорняве. Дївчина має 9 лїт, на імя Анна, чорнява і має значок на шиї від скалїченя. Хто подасть менї її адресу, дістане нагороду. Голоситись на адресу: Hryn Medwezynsky, Box 399, Mount Union, Pa. 17-22

НЕ МАРНУЙТЕ ГРОШИЙ! Наколи у Вас є гусяче пірє, то обідріть його і сховайте на зиму, а стовпцї запакуйте до мішочка і вишлїть на понизшу адресу, а за се отримаєте гроші. H. Mysyszyn, 113 Towsend Street, Chester, Pa. 18-20

ЛЮДИ — приходїть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цеґольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведїть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J.

ГАВРИЛО МЕРЕНЬ, находячий ся в російськім полонї, на Сибіри, пошукує своїх братів Захарія і Дамяна Меренів. Перший жив до війни в Мт. Кармель, Па., а другий в Когус, Н. Й. Просить ся сих панів, подати свої адреси до: THEO. HLADKY, 127 Park St., New Haven, Conn. 19-20

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волосє, бороди, вуса, шміньки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цїнах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до ролї граючих на сценї. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днїв перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK. 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського унїверситету учить анґлїйського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технїчних, механїчних і торговельних. Інформації устні або писемні уділює: 07—

M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ, СПЕЦІЯЛЇСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУҐИ ЖОЛУДКОВІ, СЛЇПУ КИШКУ, ҐЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУҐИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУҐУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в недїлї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3 d St., St. Louis, Mo.

ЛЮДИЙ потрібно: 29 цнт. за годину. Стала робота в нюйорськім стейтї. Прийдїть з річами.

COMMERCIAL EMPLOYMENT AGENCY, 15-
38 Montgomery Street, Jersey City, N. J.

СМІШНЕ.

ЧИ ПІДВОДНІ СУДНА ЛУЧШІ?

Один Німець доказував Американцеви, що німецькі підводні лодки можуть стояти під водою найдовше, часом навіть чотири доби, тому вони є найлучші на сьвітї. На се Американець відповів, що підводні лодки Злучених Держав перевисшають німецькі, бо кілька американських підводних лодок, як пірнуло під воду, то й ще до нинїшного дня не виплили, а лежать на днї моря.

Дїдо: Грицю, а суть кобили в стайни?

Внучок: Та де вони суть!... Хибаж то лошата?

ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як принимаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненє патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюваннє, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цілком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нинї по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жаданє кождому ДАРОМ. 120ч—

R. MORGAN ELLIOTT & Co.
патентові адвокати
717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

КНИГА ТАЙН, яку кождий мущина і женщина перед вінчанєм і по вінчаню повинні перечитати. Цїна 50 центів. Гроші можна пересилати почтовими марками на адресу: 19-21

THE ROYAL COMMERCIAL CO.,
120 Second Avenue, New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВЖЕ вийшов з друку укр.-анґлїйський СЛОВАРЕЦЬ, котрий містить 1.700 сторін в гарній скіряній оправі. Спішіть ся з замовленєм. Цїна $2.00. Замовленє посилайте на адресу: 109-

UKRAINSKA KNYHARNIA
951 W. Erie Street, Chicago, Ill.

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нинї пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти: ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цїкавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. П. Chicago, Ill.

ДАРОМ вишлемо кождому наш Великий Ілюстрований Катальоґ всяких річий як годинників, бритв, ґрамофонів і инших цїкавих річий. Посїдаємо також великий вибір книжок історичних, гумористичних, байок, співанників і много инших. Потребуємо велике число аґентів до розпродажи наших товарів. Даємо добрий заробок. Залучіть 2-центову марку на пересилку катальоґа. Пишіть на адресу: 15ч57

UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dep. 4, Chicago, Ill.

Українцї! Вам конечно потрібна мапа Галичини в нашій рідній мові. В тій мапі найдете кожде село, місто і місточко. Коштує лише 25 центів. Гроші присилайте в стемпсах. Пишіть ще нинї на адресу: 109—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЄРІВ

ВИСИЛАЄМО ФОТОҐРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 14-31

THE AMOR NOVELTIES COMPANY,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР, котрий провадить інтерес від кількох лїт, має на складї: годинники, перстенї, шлюбні обручки і всякі инші срібні, золоті і діяментові річи, котрі можете набути таньше у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходїть на адресу:

Ф. В. Матилькевич
400 E. 5th St., New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, цїна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Перед ужитем

ВЕСНЯНКИ. плями на лици, прищі, лїшаї, і всяка нечистість на тїлї, зникнуть цїлковито і під ґарантією ніколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси крему „Амор". Цїна слоїка $2.00. THE AMOR NOVELTIES CO., 642 E. 14th Street, New York, N. Y. 14-31

По ужитю

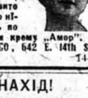

ЧУДОВИЙ ВИНАХІД!

Кождий з вас бачив ріжні годинники а ще не видів такого як ось сей. Той годинник є зроблений після найлїпшої системи.

Він накручуєть ся тільки раз НА 8 ДНІВ. Має чистий хід, не пізнить анї одної мінути, посїдає 11 камінів, машинерію має чисто нікльову. Кождий може зверха зобачити сю чудесну машинерію. Є він дуже сильно збудований, посїдає гарну обробу, як самі бачите. Можете його вложити на цїлу добу до води а годинцї нїчого не стане сп. Купіть собі сей годинник, котрий вам буде служити на дуже довгі роки. Ми ґарантуємо вам його на 25 лїт і продаємо в тім місяци за дуже низьку цїну. Враз з золотим ланцушком всего коштує $6.50. Такий самий як той, тільки посїдає иншу машинерію і має 17 камінів, золотий (голд філд) 14 кар., накручуєть ся тільки раз на 8 днїв, цїна враз з золотим ланцушком всего $11.95. Кождому висилаємо писемну ґаранцію. Наколи не буде такий як він тут описаний, так зверніть його нам, а ми вам ваші гроші звернемо враз з коштами. Зашлїть нам тільки 25 цнт. в марках на пересилку, а гроші за годинник нам зложите аж по отриманю годинника. Пишіть сейчас на адресу: 17ч-

UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dep. 10, Chicago, Ill.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цїкавої і інтересовної книжки, в котрій містить ся понад 500 образків так женщин як і мущин в гарних позах. Пришлїть за 2 центи марку. 14-31

THE AMOR NOVELTIES CO,
642 E. 14th Street, New York, N. Y.

РУСЬКИЙ БАЗАР

МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**

Книжка № 2-ий коштує 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 8-ий 35 цнт.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з ґербом України, цїна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, цїна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 14ч—

RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

СЕЙ МІСЯЦЬ ЗА ПОЛОВИНУ ЦЇНИ.

ҐАРАНТОВАНІ БАРБЕРСЬКІ ПРИБОРИ.

Правда чи не правда? Переконайте ся тепер, коли хочете заощадити свої гроші. Від довшого часу шукаєте для себе доброї бритви і платите по $4.00 і $5.00 і нею не можете підголити ся. Тому, що Ви не знаєте, котра бритва є для вас добра. Ми маємо дуже велике число бритов СОЛІНҐЕР, котрі є знані в цїлім сьвітї яко найлїпші зі всїх.

Позаяк другі аґенти як і шторники беруть за них по $5.00 і $6.00, то у нас дістанете їх по фабричній цїні, за половину. Тут подаємо, що в тїй баксї знаходять ся всї знаряди барберські як: 1) Бритва, найлїпша і ґарантована, цїна $3.00. 2) Пасок до затяганя бритви найлїпший, який дуже скоро острить бритву, цїна $2.00. 3) Милярка, пензель і мило барберське 50 цнт. То всьо разом виносить $5.50. Хто з вас в тім місяци заордерує нараз всї ті прибори, сей отримає за $4.75. Гроший нам не висилайте, тільки зашлїть нам всего 25 цнт. в марках на пересилку, а решта заплатите по отриманю товару. Замовленя посилайте на адресу: 112ч—

RAZOR SUPPLY CO.,
856 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ! ПОЗІР!

Хто з Вас бажав би видїти всякі образки воєнні як також муки Ісуса Христа від початку аж до кінця і також всякі історичні міста Европи і всїх країв? Кождий повинен посїдати сей найновійший і найлїпший СТЕОРОСКОП, який представляє дуже виразно і натурально особи і дуже побільшає. Се є найновійша сорта і найлїпша, яка дотепер була. Цїни є після нумерів. № 1 $1.00; № 2 $1.25; № 4 $1.75 і за $2.00.

Посїдаємо дуже гарні картки воєнні, які представляють місця, де війна відбуваєсь. Кождий може пізнати навіть своє рідне село або місто. Таких 25 штук карток ріжнородних, цїна 75 цнт. 120ч—

25 карток муки Ісуса Христа, комплет, цїна....65 цнт.
Ріжні міста Европи і всїх країв, 25 штук, цїна 50 цнт.
Історичні міста Америки, 25 штук, цїна........45 цнт.

Замовленя посилайте враз з грішми на адресу:

UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dep. 70, Chicago, Ill.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ!

Тут представляємо вам чудовий ново-патентований годинник, якого ви ще певно нігде не бачили. Подаємо вам інформації що сей чудовий годинник означає і яку він має для вас вартість.

CUCKOO CLOCK WITH BAROMETER

Се є годинник, який є потрібний в кождій хатї: він є дуже тривалого виробу і незвичайно гарно викінчений: накручуєть ся раз на добу: він не дзвонить, лише кукає на кожду годину, приміром: на 2 годину кукає два рази, на трету три рази і т. д. котру годину показують вказівки, тільки разів відзиваєть ся зазуля. Се є щось цїкавого і дуже пожиточного, бо крім годинника є тут поміщений чудовий апарат, котрий предскаже вам погоду з днесь на завтра. Часом вибираєтесь в дорогу а не знаєте чи дощ вам стане у сїм на перешкодї. Посїдаючи сей годинник, сейчас довідаєтесь, чи дощ чи погода буде завтра. Він є незвичайно штучно зроблений. У нім є уміщені двоє людий, фармер і фармерка, які ходять і виходять, щоби вам предсказати погоду на завтра. Коли приміром завтра має бути гарна погода, то вже нинї виходить фармерка, а коли має падати дощ, то фармерка ховаєть ся, а виходить фармер, а коли має бути нестала погода або слота, то обоє стають в дверах як безрадні люди. Коли хочете знати, яка буде погода завтра, то купіть собі сей годинник, а лише поглянувши на него, пізнаєте хто вийшов і яку віщує погоду на завтра. Се є річ яка віддасть вам добру услугу через цїле ваше житє, а цїна сего чудового годинника незвичайно низька, бо лише $3.50. Гроший не посилайте наперед, лише витнїть се оголошенє і напишіть, що хочете сей чудовий годинник, а ми вам його сейчас вишлемо. Гроші зложите аж по отриманю. Вдоволенє ґарантуємо або звертаємо гроші. Спішіть ся з замовленєм, бо цїна піде скоро в гору. Пишіть сейчас до: 11ч

THE NOVELTY SUPPLY CO.,
P. O. Box 76, Chicago, Ill.

Читайте українські книжки і ґазети бо частe читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затрооючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 119—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тілько нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Години офісові: в понеділок, середу і пятницю від 9. до 12. рано. Ві второк, четвер і суботу від 9. рано до 7. веч. В неділю від 9. до 11. рано.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголітною практикою перепроваджує всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислїдами.
Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер
Адреса:
JOSEPH HELLER. 132 Nassau St., Room 516. New York, N. Y.
Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

ХОДИТЬ О ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

КРАЯНЕ! ЧИ ТИ ЧУВ О ТВОЇМ НАЙЛІПШІМ ПРИЯТЕЛЮ?

Твоїм найліпшим приятелем є загально звісне сьвітової слави

ВИНО ЛІЧНИЧЕ „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ"

REG. U. S. PATENT OFFICE

Є се средство покріпляюче, улегчує травлене, лічить катар жолудка як й инші недуги жолуднові — нестравність, запір. Додає апетит. лічить нервовість, безсонність, брак крови, біль голови і т. д.

Хто раз попробує — поручить се випробоване средство всім своїм знакомим. Попробуй і переконай ся.

Тисячі подяк одержуємо щодня.

Ціна Фляшки лише одного доляра: шість фляшок $5.00. До набутя у всіх аптиках, у спеціяльних агентів, або прямо у фабрикантів, на адресу: 120—

D. WROBLEWSKI & CO., Dep. 50, 196 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.
Напротив „Мононґагеля Гавз".
ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка	$1.50—2.00—2.50—3.00
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або анижівка	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська слівовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)	2.50—3.00
Добре старе вино	1.50—2.00—2.50
Др. Аатерс гірке вино (старе)	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.
51— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

Перед ужитем.

По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо виліченє зморщків, веснянок, знаків по вісні, прищів, чираків, лишаїв, лупленя шкіри, червоности твари і носа, відмороженя уж і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тіла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних доветливостий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 120—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ. ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ.

PROF. DOCTOR SLOAN

спровадив до Пітсбурґа всі свої лічничі машини і апарати для лічення недужих мущин і женщин, і тут, буде продовжати лічене тою самою методою, яку уживають з великим успіхом в першорядних клініках Европи, а помимо сего не буде жадати платні за оглядини і поради.

БЕЗПЛАТНІ X-RAY РОЗСЛІДЖЕНЯ НЕДУГИ віддаєсь кождому недужому. Доктор Слон говорить, що кождий, хто надієсь виліченя, мусить вперед піддатись докладним оглядинам. Воно є так конечне для висліджения дійсної недуги, як і те, в який спосіб її належить лічити. Ся причина вказує, чому Ви повинні прийти і піддати ся, безплатним оглядинам д-ра Слона і вислухати його поради. Він розслідить Вашу міч, кров і жолудок, уживаючи до сего сильних X-Ray машин електричних. Опісля коли Ви схочете піддатись лїченю, а Ваша недуга окаже ся вилічимою, тоді лікар скаже Вам як довго потреває лїчене і подасть Вам ціну. 149вч31

Д-РА СЛОНА ОФІС Є ОДНИМ З НАЙЛІПШИХ.

Тут побачите чудові машини, які часто дають найліпші вислїди, головно тоді, коли другі методи недописали. Подивляти будете сі машини і апарати і оціните їх користи. —

ЙОГО ВЕЛИКА РЕПУТАЦІЯ І УСПІХИ.

є наслідком його медичної методи, яку він застосовує при кождім случаю. Нїчого не занедбає він для недужих з найліпшим успіхом і лічить в можливо найкоротшім часі. Лічить кождого з осібна і запевнює приватну опіку.

$1000.00 X-Ray УЖИТО НА ДОСЛІДИ НЕДУГ І ЛЇЧЕНЄ.

ЧИ МАЄТЕ недомаганя жолудка? Катар? Бронхітіс? Болї нирок або міхура? Ревматизм? Болї утроби, запір, болї голови, нечисту кров, сверблячку і викиди шкірні? Параліж, кольки, звихненє, ослабленє, нервовість або безсильність? Пропуклину? Слабі легки? Недомаганє серцеве? Кашель? Секретні недуги мущин або женщин?

ТЕПЕР МАЄТЕ НАГОДУ порадитись у славного спеціяліста і піддатись оглядинам при застосованю машин X-Ray зовсім безплатно. Ніколи передтим не було такої нагоди у сім місті для недужих мущин і женщин. Ми радимо Вам зголоситись сейчас.

ГОДИНИ ОФІСОВІ:	ПРОФ. ДОКТОР СЛОН	Напротив почти
Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділї від 9.30 до 1-ої.	стало мешкаючий під ч. 303 SMITHFIELD ST.	Pittsburgh, Pa.

ДЕ ВИ ТІЛЬКО ИДЕТЕ

або наколи хочете добре огріти свою хату, Ви будете вповні вдоволені, наколи будете мати Perfection огрівач. Він забезпечить Вас перед наглими змінами повітря, коли Вам огонь вигасне.

Легкий до перенесеня як робітнича торба. Чистий, гарний.

Дешевий, не дорогий до купна і кошта меньше, як опалюванє углем. Perfection огріває огріває нині 2.000.000 хат. Питайте свого доставця.

Найкориснійше уживати
Aladdin Security Oil.
STANDARD OIL COMPANY
Newark New Jersey

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає керичі на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон Orchard 2568.

ДОКТОР КАРЛО ҐРАФ

СЛАВНИЙ ЛІКАР ЗІ ЛЬВОВА, ГАЛИЧИНА

від 25 літ СПЕЦІЯЛІСТА в Ню Йорку від недуг СЕКРЕТНИХ і СИФІЛІСА у мущин і женщин. ДР. ҐРАФ має СПЕЦІЯЛЬНІ МЕДИЦИНИ З ЕВРОПИ до ЗАПУСКАНЯ під ШКІРУ і ҐВАНРАНТУЄ СКОРЕ виліченє.
ДР. ҐРАФ має також X-RAYS машини. — ПОРАДА БЕЗПЛАТНО.
Години офісові: щодня від 12. в пол. до 7. вечер, з виімком неділь.
Dr. C. GRAF, 411 West End Avenue, cor. 80th St., NEW YORK, N. Y.
Як їхати до мене: Субвейом (льокал) до стації 79-ої улиці, або елевейтром 6-ої або 9-ої евені до стації 81-ої улиці, або карою Бродвей і Амстердам евеню до 79-ої улиці. 112—

ЧИ ВИ ЄЩЕ ТОГО НЕ ЗНАЄТЕ?

що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. — Є тільки одно таке місце в Америці, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слідуючий спис цін:

4-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $1.75	Коняк, за ґальон ... $2.50 до $5.00
5-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $2.00	Добре біле або червоне столове вино,
7-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $2.50	за ґальон ... від $1.00 в гору.
10-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $3.00	Солодкий токай, за ґальон ... $2.50 до $1.00
12-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $3.50	Чорний рум, за ґальон ... $2.00 до $1.00
Правдива добра Теркалиця, за ґальон ... $2.00 до $5.00	Правдивий ялівець (Боровичка),
Чиста, моцна Сливовица, за ґальон ... $2.50 до $5.00	за ґальон ... $2.50, $3.00, $3.50, $4.00 і $5.00
Кімель або Грушняк, за ґальон ... $2.50, $3.00, $3.50	Алькоголь, за ґальон ... $3.00 і $4.00

Оплачуємо почту від замовлень 5-долярових і висше на просторі межи Ню Йорком і Шікаґом.
ГРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ І ПОЧТОВИМ АБО ЕКСПРЕСОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ. КУПУЮЧИ ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ ГРОШІ, ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ.
МОЖЕТЕ ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ.

BREMAN & OSGOOD,

112 FULLERTON St., PITTSBURGH, PA.
ЙОСИФ П. ПАЛЬ, український управитель.
РІК ОСНОВАНЯ 1893.

ELIAS ROSENTHAL

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
АДВОКАТ
В АМЕРИЦІ.
Практикує понад 25 літ в тутешних судах і є добре всім знаний.
302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor -12-

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болїв плечий, коленя і болїв грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 96ч—132

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ШКОЛА ШОФЕРСТВА.

КУРС $10 КУРС $10

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотренє в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також старaємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам дипльоми і стейтовий лайсенс. Огляньте нашу школу і самі оцініть. Памятайте: Свій до свого! Уважайте на нашу адресу:

ARENA AUTO SCHOOL, 210 W. 50th St., (Близько Бродвею)
NEW YORK, N. Y.

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа. Незабудьте зайти вперед до нас. 86—

Зверніть Увагу!

Спеціяльно в сім місяци даємо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути ґрамофон разом з 20-ма піснями, який сьміло мож рівняти з 35-доляровою машиною — лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішліть $2.50 на задаток а решту заплатите при відборі машини, а відворотною почтою, отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20 піснями які довільно позволяємо вибрати собі в нашім списі.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш магазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
810 GRAND STREET. D. 308 NEW YORK, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда гальа має напись з MIDY
Уникайте підробів.

ХОРІ УКРАЇНЦІ!

Чи не стратили Ви терпеливости, завдяки вашій недузі.

З дня на день з року на рік занимаюсь лїченєм хорих Українців. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я управильнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лїчу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця легких і т. д. 115-27

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Розслїджую також моч хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходїть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Години принять: від 10. рано до 8. вечер.
В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.

140 EAST 22 ST, N.Y.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

ZIRA

WONDERFULLY GREAT CIGARETTES

Ліпший тютюн зробив їх загально звісними

МОЖЕТЕ КУПИТИ ліпшого сорта циґаретки за 5 центів = ZIRA.

НАЙЛЕКШІ циґаретки